

На основу чланова 19. и 21. Статута Савета за штампу и чланова 15. и 16. Пословника о раду Комисије за жалбе, Комисија за жалбе Савета за штампу у саставу: Владимир Радомировић, Златко Чобовић, Стојан Марковић, Невена Кривокапић, Петар Јеремић, Владо Мареш, Вера Баришић Поповић, Тамара Скроза, Јелена Спасић, Ивана Стјеља и Драган Ђорђевић, на седници одржаној 23.2. 2017. године, већином гласова доноси

ОДЛУКУ

Текстом “Како Харадинајев клан шверцује оружје кроз Србију и зарађује милионе евра”, објављеним 28. новембра 2016. године, у онлајн издању дневни лист “Блиц”

1. прекршио је тачке 3 и 5 Одељка I (Истинитост извештавања) Кодекса новинара Србије, о обавези новинара да назначи извор информације коју преноси, односно да, уколико извор не жели да буде откривен, поступи са дужном професионалном пажњом и својим професионалним ауторитетом стане иза информације и одговара за њену тачност, као и да су са новинарством неспојиви објављивање неоснованих оптужби, клевета и гласина,

2. прекршио је и тачке 1 и 2 Одељка V (Новинарска пажња), по којој је новинар обавезан да приступа послу са дужном професионалном пажњом и не сме слепо да верује извору информација, јер мора да води рачуна о томе да извори информација често следе своје интересе или интересе друштвених група којима припадају и прилагођавају своје исказе тим интересима.

Налаже се дневном листу “Блиц” да ову одлуку објави у свом онлајн издању најкасније пет дана од дана достављања одлуке.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Бранислав Вајда, капетан брода “Лађар”, поднео је жалбу Савету за штампу, наводећи да је помињањем брода и представљањем српских лађара као шверцера и сарадника албанске мафије, лист починио клевету и нанео штету и њему, који је у то време био капетан брода и власнику брода, али и лађарској струци уопште. Он је истакао да је текстом прекшено више одредби Кодекса из поглавља Истинитост извештавања, Одговорност новинара (право на претпоставку невиности), Новинарска пажња и Однос према изворима информисања (одредба по којој новинар не сме да међу људе уноси неоснован страх).

У одговору на жалбу, адвокат “Блица” Душан Стојковић навео је најпре да Вајда није имао право да поднесе жалбу, јер у тексту није поменут, нити се на њега односи било која информација из текста. Кад је реч о самом тексту, адвокат је истакао да је објављен у складу са Кодексом и Законом о информисању. Текст је припремио посебно формиран истраживачки тим “Блица”, а на основу верно пренетих информација добијених од извора из безбедносних служби. Реч је о информацијама о нелегалном превозу оружја кроз Србију које су од изузетног јавног значаја, а уз безбедносне службе, извор је и стручњак за безбедност Џевад Галијашевић, чија изјава је

такође верно пренета. Циљ текста није био да се било ко оклевета, јер се капетан брода уопште не помиње у тексту, а име брода само у једној реченици, па се због тога не може говорити ни о томе да је подносилац жалбе означен као извршилац неког кривичног дела, односно да је прекршена претпоставка невиности. У одговору на жалбу се наводи и да је “Блиц” два дана након објављивања текста, у складу са Законом о јавном информисању, објавио и одговор подносиоца жалбе.

Комисија за жалбе није прихватила оцену адвоката да Бранислав Вајда није лично оштећен објављеним текстом. Без обзира на то што није наведено његово име, текст се односи на брод чији је капетан био, због чега јесте оштећен оним што је објављено. Очигледно је да је истог мишљења био и уредник “Блица” који је објавио Вајдин одговор на текст,

Чланови Комисије оценили су и да је подносилац жалбе у праву када каже да су у тексту изнете неосноване оптужбе и клевете, будући да лист није понудио никакве доказе за твдње да бродом “Лађар”, како се тврди у наслову текста, “Харадинајев клан шверцује оружје кроз Србију”. Лист се позива искључиво на неименоване изворе из безбедносних служби, за које се у одговору на жалбу наводи да су поуздане јер су добијене од државних органа, што је нетачно. Стучњак за безбедност чије се име наводи није извор, већ саговорник који коментарише сазнања до којих је лист дошао. Комисија је оценила да је Истраживачки тим листа безрезервно веровао свом извору, чиме су прекршене одредбе које се односе на новинарску пажњу. „Блиц“ није ни покушао да “чује другу страну”, односно да добије било какве информације од власника или капетана брода, а нејасно је и да ли су добијене информације уопште и како проверене.

Због свега тога, Комисија је са десет гласова “за” и једним уздржаним одлучила да је “Блиц” прекршио Кодекс и наложила листу да објави ову одлуку.

Београд, 23.2.2017.

Председавајући

Владимир Радомировић